

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. Š.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. M. P., advokátkou v M., proti žalovanej **P.**, so sídlom v B., zastúpenej Mgr. G. H., advokátkou v B., **o neplatnosť skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 21 C 54/2010, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2011 sp. zn. 9 Co 16/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania, ktoré tvoria trovy právneho zastúpenia v sume 58,86 € na účet JUDr. M. P. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom z 28. septembra 2010 č. k. 21 C 54/2010-70 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej vyslovenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z 11. januára 2010 a náhrady mzdy s poukazom na § 68 ods. 2 a nasl. Zákonníka práce. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 1 287,23 € na účet Mgr. G. H., do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že žalobca závažným spôsobom porušil pracovnú disciplínu a to spôsobom, ako bolo vymedzené v písomnosti doručenej žalobcovi 18. januára 2010 (prítomnosť na pracovisku pod vplyvom alkoholu 18. decembra 2009 a následné neospravedlnené absencie). Súd preto nezistil dôvod na vyslovenie neplatnosti tohto právneho úkonu. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu uznesením z 28. februára 2011 sp. zn. 9 Co 16/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). Rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom konania bolo určenie, či okamžité skončenie pracovného pomeru, vykonané 11. januára 2010, doručené žalobcovi 18. januára 2010, bolo v súlade s príslušnými ustanoveniami Zákonníka práce. Dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru mala byť skutočnosť, že žalobca 18. decembra 2009 v čase od 7.00 hod. do 15.30 hod., keď vykonával prácu ako obsluha závory, bol pod vplyvom alkoholu, ktorý počas pracovnej doby na pracovisku požíval. Ďalším dôvodom mali byť neospravedlnené absencie v práci 19. decembra 2009, 21. decembra 2009 až 23. decembra 2009, 28. decembra 2009 až 31. decembra 2009, ako aj 3. januára 2010 až 8. januára 2010 a 11. januára 2010 (žalobca sa v uvedené dni, hoci mal nariadenú prácu, na pracovisko nedostavil). Žalobca pred súdom tvrdil, že 18. decembra 2009 nepožil počas pracovnej doby na pracovisku žiadne alkoholické nápoje a od nasledujúceho dňa po telefonickom dohovore s vedúcim strediska čerpal riadnu dovolenku. Tieto skutočnosti preukazoval výplatnými páskami, kde mu dovolenka bola preplatená, oznámením Sociálnej poisťovne o započítanej dobe práce, pričom tvrdenia žalovanej o porušení pracovnej disciplíny boli preukazované len ústne. Vedúci strediska mal požívanie alkoholu na pracovisku zistiť prostredníctvom vysielачky a v konaní vypočutí svedkovia potvrdili, že žalobcu videli asi hodinu po skončení pracovnej doby, kedy ho odvážali z pracoviska a požitie alkoholu u neho mali badať len podľa reči a gestikulácie. Odvolací súd uviedol, že okamžité skončenie pracovného pomeru je výnimočným a mimoriadnym spôsobom skončenia pracovného pomeru. Zákonník práce obsahuje rad ustanovení, ktorých dodržanie je podmienkou platnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. To znamená, že musia byť naplnené formálne náležitosti (písomnosť, vymedzenie skutkového dôvodu, doručenie), ako aj náležitosti obsahové. V danom prípade žalobca namietal absenciou obsahového naplnenia dôvodov, ktoré vo svojom písomnom prejave žalovaná vymedzila. Spochybnil to, že 18. decembra 2009 mal na pracovisku počas pracovnej doby požívať alkoholické nápoje, ako aj skutočnosť, že následne nečerpal dovolenku a jeho neprítomnosť mohol zamestnávateľ považovať za neospravedlnenú neprítomnosť v práci. Žalobca na svoje tvrdenia doložil viaceré listinné dôkazy. Súd prvého stupňa sa vôbec nevysporiadal s obsahom týchto listinných dôkazov. Pretože prvostupňový súd žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo tvrdenia žalobcu nie sú pravdivé a naopak tvrdenia žalovanej, resp. svedkov považoval za pravdivé, keď listinné dôkazy, v tomto prípade svedčili skôr tvrdeniam žalobcu. Pokiaľ sa súd nevysporiada so všetkými tvrdeniami a námietkami účastníkov, riadnym spôsobom

nevyhodnotí vykonané dôkazy a nezdôvodní svoje rozhodnutie, takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné a postup odvolacieho súdu nemôže byť iný, ako takéto rozhodnutie zrušiť a vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videla dovolateľka v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. v jeho nepreskúmateľnosti. Uviedla, že z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu nie je možné zistiť, akými úvahami sa odvolací súd riadil pri hodnotení dôkazov, keď sám dokazovanie nezopakoval ani nevykonal nové dôkazy, avšak na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že listinné dôkazy v tomto prípade svedčili skôr tvrdeniam žalobcu. Rozhodnutie neobsahuje konkrétne dôvody. Hoci odvolací súd ako dôvod zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa uvádzal nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, zároveň však hodnotil skutkové zistenia a naznačil aj odlišné právne závery. Odvolací súd uprel žalovanej možnosť dozvedieť sa o príčinách takéhoto rozhodnutia a náležite skutkovo a právne argumentovať v ďalšom konaní. Zároveň poukázala aj na vadu v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., keď uviedla, že odvolací súd si nežadovážil rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov (§ 132 O.s.p.).

K dovolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca a navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru

Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Žalovaná napadla uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátená na ďalšie konanie. Takéto uznesenie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, a preto prípustnosť dovolania z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa odvolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani odvolací súd.

Dovolateľka tvrdila, že uznesenie odvolacieho súdu nespĺňa požiadavky kladené na odôvodnenie uznesenia, preto je nedostatočne odôvodnené, resp. je nepreskúmateľné.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho s navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje

za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je uvedené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, Séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení uznesenia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, prečo rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a svoje závery aj primerane vysvetlil. Odvolací súd poukázal na to, že prvostupňový súd žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo tvrdenia žalobcu nepokladal za pravdivé a naopak tvrdenia žalovanej, resp. svedkov za pravdivé považoval. Ďalej dodal, že pokiaľ sa súd nevysporiada so všetkými tvrdeniami a námietkami účastníkov, riadnym spôsobom nevyhodnotí vykonané dôkazy a nezdôvodní svoje rozhodnutie, takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné a preto postup odvolacieho súdu nemôže byť iný ako takéto rozhodnutie zrušiť a vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ/ka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06). Táto námietka žalovanej je preto nedôvodná.

Žalovaná ďalej v dovolaní tvrdila, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov

dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy tohto konania vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby – vypracovanie vyjadrenia k dovolaniu z 26. augusta 2011 /doručené súdu 30. augusta 2011/ (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Základnú sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ tejto vyhlášky v sume 57 €, čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu 7,41 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu 64,41 €. Pretože však trovy boli uplatnené len v sume 58,86 €, dovolací súd nemohol priznať viac, ako sa žiadalo.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová